

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Toiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiensa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä asiakkaidensa ja ympäristön parhaaksi tuottaen laadukkaita, taloudellisia ja tasapuolisia palveluita.

Strategian toteuttaminen

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta hyväksyi kesäkuussa 2019 ympäristökeskuksen strategisen tavoiteohjelman suunnitelmakaudelle 2020 - 2023. Ohjelma tukeutuu ympäristökeskuksen sopijakuntien kaupunki- ja kuntastrategioihin. Sen keskeisiä päämääriä ovat:

- hyvä ympäristön tila; ja
- hyvä palveluiden laatu.

Molempien päämäärien alle on asetettu yhteensä kahdeksan suunnittelukauden tavoitetta, joita ympäristölautakunnan päätöksen mukaan voidaan vuosien 2020–2023 palvelusuunnitelmia laadittaessa täydentää niitä tukevilla ja ajankohtaisilla muilla vuositavoitteilla, jotka eivät kuitenkaan vaaranna tavoiteohjelman toteutumista.

Suunnitelmakauden 2020–2023 tavoitteita ovat:

- ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnan vaikuttavuuden lisääminen kasvattamalla valvontaohjelman toteutumisaste 70 %:sta 90 %:iin
- säilyttää riskiperusteisen elintarvikevalvonnan kattavuus 100 %:ssa ja kasvattaa terveydensuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus 80 %:sta 90 %:iin

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ympäristökeskus tulee tehostamaan sopijakuntiensa vesienhoitoa tavoitteenaan vesistöjen hyvä ekologinen tila. Sen saavuttamiseksi ympäristökeskus tulee jatkamaan ja kehittämään *VILKKU-* ja *VILKKU Plus* -hankkeissa aloitettua järvien valuma-aluekunnostusta yhteistyössä alueen viljelijöiden ja muiden toimijoiden kanssa. Ympäristökeskus osallistuu vuoden 2021 aikana Luonnonvarakeskuksen koordinoimaan Tuusulanjärven valuma-alueen KUITU-hankkeeseen, jonka tavoitteena on todentaa maanparannuskuittujen vesistövaikutuksia valuma-alueitasoilla tutkimuksilla. Tutkimushankkeen avulla toivotaan saatavan uusia, valtakunnallisesti toimivia vesienhoitokäytäntöjä. Ympäristökeskus laatii lisäksi vuoden

- parantaa valuma-aluekunnostuksella sekä muilla vesiensuojelutoimilla Tuusulanjärven, Valkjärven ja Kilpijärven ekologinen tila vähintään tasolle tyydyttävä
- kasvattaa kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistöhoitajista muodostuva KUUMA-kuntien ekotukihenkilöiden verkosto 160 henkilöstä 170 henkilöön
- lyhentää ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyaika 16 kuukaudesta kahdeksaan kuukauteen
- jatkaa kiinteätä yhteistyötä sopijakuntien sisäilmatyöryhmissä sekä järjestää vuosittain yhteistyöpalaverit sopijakuntien tilapalveluiden kanssa
- yhdenmukaistaa ympäristökeskuksen toiminta-alueen kunnalliset eläinlääkäripalvelut perustamalla yhteisvastaanotto
- tehostaa ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan riskiperusteista ja suunnitelmallista eläinsuojeluvalvontaa.

Strategisen tavoiteohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain ympäristökeskuksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

2021 aikana Valkjärven ja Kilpijärven valuma-alueiden kunnostushankkeista erilliset suunnitelmat ja selvittää niiden rahoitusmahdollisuudet. Kunnostustoimet pyritään käynnistämään vuoden 2021 aikana.

KUUMA-seutu on lopettanut ympäristökeskuksen vastuulla olleen ilmastotyön tukemisen vuonna 2019, eikä ympäristökeskuksen strategisessa tavoiteohjelman tavoite 170 ekotukihenkilöstä ole tämän vuoksi enää realistinen. Ympäristökeskus keskittyy jatkossa omien sopijakuntien ekotukihenkilöverkoston ylläpitoon.

Ympäristökeskus varautuu ympäristöterveydenhuollon palveluiden tuottamiseen Hyvinkään kaupungille, mikäli kaupunki hakeutuu kyseisten palveluiden osalta yhteistyöhön Keski-Uudenmaan kuntien

Riskiarvio

Ympäristökeskuksen sopijakuntien sekä muiden toimijoiden heikko sitoutuminen pitkäjänteiseen vesienhoitotyöhön on merkittävin ympäristökeskuksen yksittäiseen strategiseen tavoitteeseen liittyvä riskitekijä. Sen minimoimiseksi ympäristökeskus pyrkii aktiivisesti etsimään vastuullisia yhteistyökumppaneita ja rahoituslähteitä tavoiteohjelmansa mukaisille vesienhoitotoimille.

Koronavirusepidemian pitkittyminen ja/tai uusiutuminen taikka muu vastaava yhteiskunnan toimintaan laajasti vaikuttava häiriötilanne voi merkittävästi vaikeuttaa ympäristökeskuksen toimintaa ja palveluita. Häiriötilanteen vaikutukset voivat lisäksi olla toisiaan vahvistavia kasvattaen palvelutarvetta ja rajoittaen

Henkilöstösuunnitelma 2021–2025

Ympäristökeskus varautuu jatkamaan järvien valuma-aluekunnostusta Mäntsälässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa siten, että Kilpijärven, Valkjärven ja Tuusulanjärven hyvä ekologinen tila saavutetaan ympäristökeskuksen strategisen tavoiteohjelma mukaisesti vuoteen 2027 mennessä. Tätä varten ympäristönsuojelun palveluysikköön perustetaan vakinainen ympäristösuunnittelijan virka, joka korvaa aiemman määräaikaisen viran. Viran muuttaminen vakinaiseksi ei kasvata ympäristökeskuksen henkilöstömenoja. Lisäksi Tuusulanjärven KUITU-hankkeen viljelijäyhteistyöpalveluista saatava myyntitulo (35 000 €) kattaa suurimman osan ympäristösuunnittelijan palkkakustannuksista vuonna 2021. Ympäristökeskus pyrkii myös jatkossa kattamaan osan viran henkilökustannuksista vesiensuojeluhankkeista saatavilla myyntituloilla.

Eläinlääkintähuollon palveluysikköön perustetaan työjärjestelyllisistä syistä yksi uusi osa-aikainen (40 %) eläinlääkärin virka vuoden 2022 loppuun saakka. Virka osoitetaan kunnallisen eläinlääkintähuollon laakisääteiseen päivystykseen. Osa-aikaisen viran kustannusvaikutus vuoden 2021 talousarvioon on noin 25 000 euroa. Viran määräaikaisuus tarkistetaan vuoden 2022 aikana. Arvioinnissa otetaan huomioon maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkäripalveluja koskevien säännösten uudistamista selvittävän

kanssa. Tarvittaessa kyseeseen voi tulla myös Hyvinkään kaupungin liittyminen Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnaksi.

samanaikaisesti palveluiden tuottamiseen tarvittavien resurssien käyttöä. Palvelutehon menettämisestä aiheutuvat henkilötyökustannukset ja niiden kerrannaisvaikutukset ovat lisäksi moninkertaiset häiriytyneen palvelutuotannon maksu- ja myyntitulojen menetyksiin verrattuna. Häiriöstä ja sen kestosta riippuen tilanteesta toipuminen voi minimissäänkin kestää useita henkilötyövuosia.

Koska julkiset palvelut ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta ensiarvioisia, tulee niiden resilienssiä erilaisissa häiriötilanteissa kyetä kasvattamaan yhdessä työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kehittämisen kanssa. Ympäristökeskus pyrkii omassa toiminnassaan vahvistamaan valmiuksiaan tämän kaltaiseen toimintaan.

työryhmän (12.3.2020–30.9.2021) sekä ympäristökeskuksen oman eläinlääkintähuollon yhteisvastaanottoa koskevan selvityksen tulokset. Lisäksi eläinlääkintähuollon palveluysikön yhden määräaikaisen (vuoden 2020 loppuun) pieneläinhoitajan työsuhde muutetaan vuoden 2021 alussa vakinaiseksi. Palvelussuhteen vakinaistaminen liittyy sote-ministerityöryhmän linjaukseen (13.2.2020), jonka mukaan ympäristöterveydenhuoltoa (ml. eläinlääkintähuolto) ei sisällytetä maakunnan tehtäviin. Perusteita palvelussuhteen määräaikaisuudelle ei siten enää ole.

Ympäristökeskuksen vuoteen 2026 ulottuvassa henkilöstösuunnitelmassa ympäristövalvonnan palveluysikköön on esitetty yksi uusi ympäristötarkastaja vuodelle 2022. Taloussuunnitelmassa kyseisen viran kustannusvaikutus vuoden 2022 toimintamenoihin on noin 65 000 euroa. Ympäristövalvonnan palveluysikön henkilöstömitoitus perustuu vuonna 2019 laadittuun palveluysikön resurssi- ja mitoitusselvitykseen, joka tarkistetaan lisäresursoinnin osalta vuoden 2021 aikana.

Ympäristökeskuksen nykyinen johtaja jää eläkkeelle 1.3.2021 alkaen. Ympäristökeskuksen vuoden 2021 talousarvioon on varattu määräraha uutta viranhaltijaa varten 1.1.2021 alkaen, mikä mahdollistaa tehtävien asianmukaisen siirron.

Palvelusuunnitelma 2021–2025

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Suunnitelmakauden 2020 – 2023 tavoitteet

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan hyväksymässä ympäristökeskuksen strategisessa tavoiteohjelmassa on asetettu seuraavat suunnittelukauden 2020 – 2023 tavoitteet:

Hyvä ympäristön tila			
Tavoite	Lähtötaso 2018	Välitavoite 2021	Tavoitetaso 2023
Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.	Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelman toteutumisaste 70 %.	Valvontaohjelman toteutumisaste on yli 80 %.	Valvontaohjelman toteutumisaste on yli 90 %.
Elintarvike- ja terveysvalvonta ovat riskiperusteista ja kattavaa.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 80 %.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 85 %.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 90 %.
Tuusulanjärven, Kilpijärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.	Vesistöjen tila on välttävää tai tyydyttävää. Tuusulanjärvellä on käynnissä kunnostushanke, mutta Kilpijärvellä ja Valkjärvellä ei ole kunnostussuunnitelmia.	Järvien valuma-alueilla ovat käynnissä kunnostushankkeet, joita toteutetaan yhteistyössä valuma-alueiden viljelijöiden ja asukkaiden kanssa.	Järvien ekologinen tila on parantunut ja on vähintään tasolla tyydyttävä.
KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukiverkosto.	KUUMA-kunnissa on noin 160 ekotukiverkoston jäseniä, joka koostuu kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistöhoitajista.	Ekotukiverkosto säilyy ja sitä täydennetään.	KUUMA-kunnissa toimii noin 170 ekotukiverkoston jäseniä.

Hyvä palveluiden laatu			
Tavoite	Lähtötaso 2018	Välitavoite 2021	Tavoitetaso 2023
Sujuvat ympäristö- ja maanviljelypalvelut.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 16 kuukautta.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 12 kuukautta.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 8 kuukautta.
Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa ei järjestetä yhteistyöpalaveria.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa järjestetään vuosittain yhteistyöpalaveri.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa vuosittain järjestettävä yhteistyöpalaveri on vakiintunut käytäntö.
Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.	Ympäristökeskuksella on toiminta-alueellaan kolme erillistä vastaanottoa, minkä lisäksi Mäntsälän eläinlääkäripalvelut hankitaan ostopalveluna.	Yhteisvastaanoton suunnittelu on käynnissä.	Ympäristökeskuksen toiminta-alueella on yhteisvastaanotto.
Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.	Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista	Ammattimaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain.	Ammattimaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on suunnitelmallista ja riittävä.

Tavoitteet 2021

1. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen säännöllinen valvonta kohdennetaan vuosille 2021-2023 tehdyn valvontasuunnitelman mukaisesti. Riskiperusteista tarkastustiheyttä on ollut tarve kasvattaa, mikä vaikuttaa vuosittain tehtävien tarkastusten kokonaismäärään. Suunnitellun valvonnan toteutumisasteen tulee pysyä hyvänä.

Mittari:

- Valvontasuunnitelman toteutumisaste on vähintään 80 %

Vastuutaho:

- ympäristövalvontapäällikkö

2. Elintarvike- ja terveystarkastus ovat riskiperusteista ja kattavaa.

Elintarvikevalvonnan säännöllisiä tarkastuksia vähennettiin koronapandemian vuoksi Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti vuonna 2020. Vuonna 2020 tekemättä jäänyt säännöllinen valvonta tulee tehdä ensisijaisesti ja tehostusti vuonna 2021.

Mittari:

Kaikki vuodelle 2020 suunnitellut elintarvikevalvonnan tarkastukset on tehty 28.2.2021 mennessä.

Vastuutaho:

- terveystarkastuksen päällikkö

3. Tuusulanjärven, Kilpijärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.

Mittari:

- Kilpijärven ja Valkjärven valuma-alueiden kunnostushankkeista on tehty suunnitelmat ja selvitetty mahdollinen hankerahoitus. Toimenpiteet järvilla käynnistyvät. Tuusulanjärven kunnostushanke on laajentunut järven valuma-alueella tehtäviin vesiensuojelutoimiin.

Vastuutaho:

- ympäristönsuojelupäällikkö

4. KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.

Mittari:

- Ympäristökeskuksen sopijakunnissa säilyy nykyinen ekotukihenkilöverkosto (vähintään noin

80 henkilöä), joka edistää kuntien ympäristökasvatusta ja energiatehokkuutta.

Vastuutaho:

- ympäristönsuojelupäällikkö

5. Sujuvat ympäristö- ja maa-aineslupapalvelut.

Ympäristövalvonnassa lupavalmisteluun käytettävissä olevaa henkilöstöresurssia on lisätty ja vuoden 2020 aikana on myös lupaprosessia kehitetty sujuvammaksi. Näiden toimien vaikutusta käsittelyaikoihin tullaan seuraamaan.

Mittari:

- Lupien kesimääräinen käsittelyaika on 12 kuukautta.

Vastuutaho:

- ympäristövalvontapäällikkö

6. Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.

Mittari:

- Terveystarkastuksen palveluyksikkö osallistuu kaikkien sopijakuntien sisäilmatyöryhmien työkentelyyn sekä tekee tiivistä yhteistyötä kuntien tilapalveluiden kanssa järjestämällä säännöllisesti yhteistyöpalavereita.

Vastuutaho:

- terveystarkastuksen päällikkö

7. Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.

Mittari:

- Yhteisvastaanoton suunnittelu on käynnissä.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö

8. Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Mittari:

- Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö
- valvontaeläinlääkäri

Palvelusuunnitelman painopisteet vuosille 2021–2025 ja keskeiset muutokset toiminnassa

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palveluiden painopisteet vuosille 2021 – 2025 ovat sen strategisen tavoiteohjelman mukaisesti viranomaistoiminnan laadun ja palvelukyvyn kehittämisessä sekä

seudullisten vesienhoito- ja ilmastonsuojelutöiden koordinoinnissa. Lisäksi ympäristökeskus varautuu tehtäväkokonaisuutensa mahdollisiin muutoksiin ja toiminta-alueensa laajentumiseen.

Tunnusluvut

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus (1000 €)			euro	TS (1000 €)			
TP 2019	MTA 2020		TA 2021	2022	2023	2024	2025
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 280	3 572	3 639 802	3 694	3 750	3 806	3 863
Maksutuotot	581	587	567 000	576	584	593	602
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 861	4 159	4 206 802	4 270	4 334	4 399	4 465
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-2 380	-2 427	-2 517 437	-2 555	-2 594	-2 632	-2 672
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-521	-563	-541 498	-550	-558	-566	-575
Muut henkilösivukulut	-20	-88	-81 112	-82	-84	-85	-86
Palvelujen ostot	-636	-722	-721 799	-733	-744	-755	-766
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-61	-90	-70 200	-71	-72	-73	-75
Avustukset	0	-4	-200	0	0	0	0
Vuokrat	-222	-245	-252 556	-256	-260	-264	-268
Muut toimintakulut	-20	-20	-22 000	-22	-23	-23	-23
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 861	-4 159	-4 206 802	-4 270	-4 334	-4 399	-4 465
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	0	0

Tuloarviot ja määrärahat ja sitovat erät

Selite	TP 2019	TA 2020	MTA2020	TAE 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT YHT.	3 860 560	4 159 158	4 159 158	4 206 802	4 206 802	4 269 967	4 334 017	4 399 027	4 465 012
TOIMINTAKULUT YHT.	-3 860 560	-4 159 158	-4 159 158	-4 206 802	-4 206 802	-4 269 967	-4 334 017	-4 399 027	-4 465 012
TOIMINTAKATE S*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Määrärahan muutos %		7,7 %	7,7 %	1,1 %	1,1 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Määrärahan muutos €		-298 598	-298 598	-47 644	-47 644	-63 165	-64 050	-65 010	-65 985

S* = sitova taso

Määrärahamuutokset TA 2020 - TA 2021

(miinus = menojen lisäys/tulojen vähennys, plus = menojen vähennys/tulojen lisäys)

Menojen muutokset (1 000 euroa):

Henkilöstökulut	-62
Palvelujen ostot	0
Aineet ja tarvikkeet	20
Vuokrat	-8
Muut toimintakulut	2
Yhteensä	-48

Sopijakuntien maksuosuudet 2021:

Sopijakunta	Euroa/v
Järvenpää	716 200
Kerava	570 154
Mäntsälä	462 143
Nurmijärvi	821 360
Tuusula	899 946
Yhteensä	3 469 802